

**“OVIDIUS” UNIVERSITY OF CONSTANȚA
DOCTORAL SCHOOL OF HUMANITIES
FIELD OF DOCTORAL STUDIES PHILOLOGY**

DOCTORAL THESIS
*Delocutive Derivation in Old Romanian
Language*

ABSTRACT

Ph. D. supervisor:
Prof. Petre Gheorghe Bârlea, Ph. D.

Ph.D. candidate:
Marinușa Constantin

CONSTANȚA, 2016

CONTENTS

Acronyms

Abbreviations

INTRODUCTION

- 1.1. Argumentation
- 1.2. Research stage
- 1.3. Working material
- 1.4. Working methods
- 1.5. Term selection
- 1.6. Terminological clarifications

CHAPTER I

DERIVATION FROM A CONSTRUCTIONAL VIEWPOINT

1. Non-layered models vs. layered models
2. Danielle Corbin's model
 - 2.1. "Real" vocabulary vs. "conventional vocabulary"
 - 2.2. The associative-layered principle
 - 2.3. Levels of analysis
3. Conclusions

CHAPTER II

A-1, *DE-3*, *ÎN-1* – PREVERB, PREPOSITION, PREFIX

- 2.1. Introduction
- 2.2. The concept of 'preverb'
- 2.3. Preverbs, prefixes and prepositions – lexical and syntactic approaches
- 2.4. Prefix derivation – new theoretical approaches
- 2.5. Conclusions

CHAPTER III

ASPECTS OF DELOCUTION IN OLD ROMANIAN LITERARY LANGUAGE

- 3.1. Introduction

- 3.2. Delocutive derivation – structure and functioning
4. The 1532-1640 period
 - 4.2. Delocutive derivation occurrences in old texts – 1532-1640
 - 4.2.1. *A*-₁ derivation
 - 4.2.2. Features of *a*-₁ derivation
 - 4.2.3. *De*-₃ derivation
 - 4.2.4. *În*-₁(*îm*-) derivation
 - 4.2.5. Characteristics of *în*-(*îm*-) derivation during 1532-1640
 - 4.2.6. Derivatives with uncertain structure in Old Romanian language
 - 4.3. Occurrences of lexical calque in the case of delocution
 - 4.4. Phonetic phenomena in *în*-(*îm*-) derivatives
 - 4.5. Conclusions
5. The 1640-1780 period
 - 5.1. Delocutive derivation occurrences in old texts during 1640-1780
 - 5.1.1. Occurrences of terms attested in the previous stage
 - 5.1.1.1. *A*-₁ derivation
 - 5.1.1.2. *De*- derivation
 - 5.2. New attestations of *în*-₁(*îm*-) derivatives
 - 5.3. Conclusions

CHAPTER IV

LOGICO-SEMANTIC PATTERNS OF *ÎN*-₁, *A*-₁ AND *DE*-₃ DERIVATIVES

- 4.1. Introduction
- 4.2. *Ad*- vs. *a*-₃ – semantic values
- 4.3. *De*- vs. *de*-₃ – semantic values
- 4.4. *In*-₁(*im*-₁) vs. *în*-₁(*îm*-₁) – semantic values
- 4.5. Semantic classes of verbs derived by *în*-₁
- 4.6. Eventive verbs – semantic perspective
- 4.7. Eventive verbs – semantico-syntactic aspects
5. Aspects on certain values of *în*-₁
6. Conclusions

CHAPTER V

DERIVATIVE VERBS WITH SEMANTIC EVOLUTION THROUGH A METAPHORICAL MECHANISM

- 5.1. The metaphor – rhetorical and cognitive theories
- 5.2. Tropes – the mechanism of connotation
- 5.3. The theory of the figures of language proposed by Group μ
- 5.4. The cognitive theory of metaphor
- 5.5. The [concrete] – [abstract] metaphorical structure
- 5.6. Conclusions

GENERAL CONCLUSIONS

BIBLIOGRAPHY

ANNEXES

Doctoral Thesis
DELOCUTIVE DERIVATION IN OLD ROMANIAN LANGUAGE
- Abstract -

Key-words: *delocutive derivation, (old) Romanian literary language, diachrony, prefix, built word, derivational competence, word formation rules, categorial relation, prefixation parameters, derivational scheme, eventive, transformation, metaphor.*

The study *Delocutive Derivation in Old Romanian Language* deals, on the one hand, with the analysis of a segment of prefix derivation, namely the delocution, as a means of systematic vocabulary enrichment in the old stage of Romanian literary language. On the other hand, we aim to confirm the so-called derivational generative competence which leads to the profound phenomenon of internal lexical creativity of a language as a normal step in its natural evolution.

The analysis started from the conceptual framework of derivational morphology and was based on the *associative-layered model* proposed by Danielle Corbin in 1978, in a reference work (republished in 2002 with various additions). Moreover, we used certain concepts taken from the theory of semantic procedures involved in word formation developed by the linguist Eugenio Coseriu (1981), as well as prefixation parameters – operable, in the case of delocutive derivation –, coded by Dany Amiot (2002, 2004, 2005).

The *target* we have set is the diachronic analysis of delocutive derivation. Naturally, the study does not aim only to inventory the *a-*, *de-* and *în-* derivatives, because that would stereotype our attempt. We do not propose solely to fully research the scientific editions of old texts, which should be limited to excerpting derived words, but also to establish certain axes of analysis of the mechanism of delocution in the old stage of Romanian literary language.

Furthermore, the axis of diachronic research highlights the manner in which the terms obtained by derivation contribute to the establishment of a basic vocabulary, necessary in literary expression. At the same time, derivation is one of the essential internal methods of configuring the vocabulary of a language. In addition, the process of prefixation marks the interdependence between vocabulary, morphology and semantics.

The research is based on a finite corpus of terms derived by *a-*, *de-* and *în-* prefixes, excerpted from texts belonging to the old age (the 14th-18th centuries), as were transmitted

to us in modern scientific editions, to which we have added some lexicographic works, namely Romanian language dictionaries – the Thesaurus, the Old Romanian Language Dictionary, the Explanatory Dictionary of Romanian Language.

In some cases, we have resorted to secondary sources from some works in the field, among which we should mention the volume *Formarea cuvintelor în limba română din secolele al XVI-al XVIII-lea*.

The analysis grids entailed by the working techniques and tools have been adapted to the working material. The descriptive analysis automatically requires the use of criteria and principles of ordering language facts which are related to morphology and semantics.

The semantic and morphological analyses are complemented, as expected, by the highlighting of certain phonological features; the working perspective is, however, diachronic.

The proposed approach implies using canonical operational concepts from the specialty literature. The concept of ‘delocutive derivation’ was used in order to define the functional principle of word formation from a phrase or locution. At the same time, we have used the term *built word*, borrowed from Corbin’s theory, in order to designate any lexical unit obtained by derivation, based on word formation rules (rules of semantic and formal nature).

This paper contains five chapters.

The first chapter, *Derivation from a Constructional Viewpoint*, deals with the conceptual framework of the associative-layered model proposed by the linguist Danielle Corbin.

We have particularly insisted on several points of research considering the field of analysis created by the French author and the particularities of our language, namely: the difference between the “real vocabulary” and the “conventional vocabulary”, the concept of “derivational competence”, word formation rules (abbreviated as RCC in the paper) and semantic word formation rules (RCSC).

D. Corbin creates a scheme of the levels of analysis, consisting of the basic component, the derivational component and the lexical component, all of which describe the lexical insertion rules. The categorial relation (RC), authorised by the formal and semantic rules between affixes and the basis/root, emphasises the ability of semantic and

morphological recategorisation of prefixes, endowed with “*semantic and categorial instruction*”¹.

The second chapter, *A-*, *de-*, and *în-* – *Preverb, Preposition, Prefix*, highlights aspects related to the lexical, grammatical and syntactic uses of *a-*, *de-* and *în-* particles, which are elements inherited from the Latin folk language.

We have considered the theoretization of the concept of ‘preverb’, namely the description of semantic classes and functions performed by this particle, diachronically and synchronically. Furthermore, we have focused on the theories proposed in the case of preverb grammaticalization process and of implications arising during the word formation process, starting from the principles of structural semantics.

In the third chapter, *Aspects of Delocution in Old Romanian Literary Language*, we have organised the inventory of derivatives, which, as a matter of fact, is rich depending on the categorial relations developed between the lexico-grammatical themes (we shall include here both the grammatical category of the bases and the resulted grammatical category) and the prefixes *a-*, *de-* and *în-*, and on the characteristic pattern of delocution, exemplified by the general derivational scheme: [p + B + s].

The examples collected from the compiled material have required highlighting some particularities of the old language, which consists in the parallel circulation of forms as prefixed/non-prefixed variants in the same text, on the same page or in different epochs. Formal and, essentially, lexical and morphological doublets have been distributed according to the lexico-grammatical classes they belong to.

In the fourth chapter, *Logico-Semantic Patterns of în-, a- and de- Derivatives*, we have approached the analysis of delocutive prefixation from a logico-semantic and syntactic perspective. We have focused on the values expressed by the affixes *a-*, *de-* and *în-* in relation to the themes they are added to.

The main value of the affix *în-* lies in its combinatorial possibilities with nominal and adjectival bases, in particular, creating parasynthetic denominal and deadjectival verbs which, semantically, make up the heterogeneous class of eventive verbs. Thus, we have identified the various degrees imposed by the ‘transformation’ concretised in the evolutionary-dynamic process. We have separated each subtype of change-of-state verbs based on their general semes, namely: [+dynamic], [+change]. The two semantic traits that are common to the class of eventive verbs indicate the ‘absolute becoming’ (*a înnegri*

¹ Danielle Corbin, 1999, p. 66.

translated as ‘to blacken’, ‘to become black’) or ‘relative becoming’ (*a îngrășa* ‘to fatten’), and, respectively, the ‘development’, both positively (*a îmbunătăți* ‘to better’) and negatively (*a înrăutăți* ‘to worsen’).

The semantic spectrum of eventives is complemented by other values, such as ‘interiority’ (*a însera* ‘to darken’), ‘intensity’ (*a înfrânge* ‘to defeat’), ‘likeness with the object designated by the theme’ (*a împânzi* ‘to web’), ‘role of indicator’ (of transformation, of obtaining an object or of interiority): *a împudra*, *a înauri* etc.

In the fifth chapter, *Derivative Verbs with Semantic Evolution through a Metaphorical Mechanism*, we have presented verbs formed by means of *în-* and *a-* respectively, which entail a metaphorical process both linguistically and cognitively.

The semantic evolution of these verbs describes, according to the cognitive theory of metaphor, the correspondence (*mapping*) between the *source domain* and the *target domain*. This mapping results in metaphorical levels called *orientational*, *ontological* and *structural metaphors*.

The material we have analysed consists of a considerable number of verbs with metaphorical evolution from the [*concrete*] – [*abstract*] structure.

The setting up of a semantic microfield of metaphors with *în-* points to aspects related to linguistic knowledge associated with a metaphorical type of knowledge. The created lexical microfield is based on the source-domain, *man*, in his various behavioural instances and with his various emotional experiences, reflected in the target-domain through the metaphorisation of certain notions that are related to the data provided by the human body and human thinking: *fight*, *current* and *technical actions*, *physical* and *moral states*.

The resulted metaphors have been arranged depending on the grammatical classes of built words: verbs (*a înfrunta* ‘to face’, ‘to defy’, *a înscăuna* ‘to install’, ‘to institute’), nouns (*înfruntare* ‘facing’, ‘fight’, *înjunghiere* ‘stabbing’), adjectives (*încoronat* ‘crowned’, *încâlcit* ‘intricate’ or ‘entangled’, *înfriguros*)

The directions of analysis have led us to formulating conclusions that are meant to complete current information on internal mechanisms of vocabulary enrichment in the old stages of the Romanian literary language.

1. The language facts inventoried indicate the productivity of the delocution mechanism in old Romanian.

In this regard, we have extracted from the compiled material approximately 554 units built with the prefix *în-*. Of these derivatives, 125 terms circulate as unprefixated

variants as well. This particularity that is encountered in the old age consists in the formation of formal doublets: *a înnegri* – *a negri* ‘to blacken’, *a întâmpla* – *a tâmpla* ‘to happen’, *a învenina* – *a venina* ‘to empoison’.

71 units derived by *a-* have been identified (we have included here all grammatical classes). In the case of *a-* derivatives, there are 21 terms that circulate in unprefixated (simple) form alongside of prefixed forms: *a amesteca* – *a mesteca* ‘to blend’, *a acoperi* – *a coperi* ‘to cover’ etc.

2. Logico-semantic values of *în-* derivatives are entailed by the themes used as basis, selected according to semantic and morphosyntactic constraints.

On the one hand, verbs which have an *adjective* as basis mark the ‘resultative state’ expressed by the *absolute* or *relative becoming*, as they are characterised by the semes [+change], [+dynamic]. On the other hand, post-noun verbs indicate various ‘transformation’ degrees, as they are based on the features [+comparison], [+modality].

3. The structural organisation of words which point to the transition from [concrete] to [abstract] has led to the creation of two categories of metasemes:

a) derivatives from concrete nouns (names of body parts, substances etc.): *frunte* ‘forehead’, ‘front’ < (*a*) *înfrunta* ‘to front’, ‘to face’, *genunchi* ‘knee’ < (*a*) *îngenunchea* ‘to knee’, ‘to kneel’, *venin* ‘venom’ < (*a*) *învenina* ‘to envenom’ and so on;

b) derivatives from concrete adjectives (usual chromatic qualifiers or those that are related to taste): *negru* ‘black’ > *a înnegri* ‘to blacken’, *acru* ‘sour’ > *a înăcri* ‘to sour’ and so on.

BIBLIOGRAFIE

I. Surse

- A = *Alexandria*. Ed. F. Zgraon, 2005, în: *Cele mai vechi cărți populare în literatura română*, 11, București: Fundația Națională pentru Știință și Artă.
- AD = Antim Ivireanul, *Didahii*, în: Antim Ivireanul, *Opere*, Ediție de G. Ștrempel, 1972, București: Editura Minerva.
- BB88 = *Biblia 1688*. Text stabilit și îngrijire editată de Vasile Arvinte și Ioan Caprosu, 1988, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan-Cuza”.
- BRV = *Bibliografia românească veche 1508-1830*. Ion Bianu, Nerva Hodoș, Dan Simionescu, vol. I-III, București: Stabilimentul L Grafic J. V. Socec.
- CazV = Varlaam, *Cazania*, ed. J. Byck, București, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, 1943.
- CB = *Codicele Bratul*. Text stabilit, studiu lingvistic și studiu filologic de Alexandru Gafton, 2003, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
<http://media.lit.uaic.ro/gafton>
- CC² = Coresi, *Evanghelie cu învățătură*. Ediție S. Pușcariu, Al. Procopovici, 1914, în: Diaconul Coresi, *Carte cu învățătură (1581)*, vol. I, *Textul*, București: Socec.
- CD = Dimitrie Cantemir, *Divanul Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea (1698)*. Ediție îngrijită și studiu introductiv de Virgil Cândea, 1969, *Opere*, I, București: Editura Academiei.
- CH = Dimitrie Cantemir, *Hronicul vechimei a romano moldo-vlahilor*. Ediție Stela Toma, 1999-2000, vol. I-II, București: Editura Minerva.
- CII = Dimitrie Cantemir, *Istoria ieroglică (1705)*. Text stabilit și glosar de Stela Toma. Prefață de Virgil Cândea. Studiu introductiv, note și comentarii de Nicolae Stoicescu, 1973, în: *Opere complete*, IV, București: Editura Academiei.
- CL = Coresi, *Liturghier*. Text stabilit, studiu introductiv și indice de Al. Mareș, 1969, București: Editura Academiei.
- CLM = Miron Costin, *Letopiseșul Țării Moldovei*, Ediția P. P. Panaitescu, 1958, în: M. Costin, *Opere*, București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă.
- CP = Coresi, *Psaltirea slavo-română (1577) în comparație cu psaltirile coresiene din 1570 și din 1589*. Ediție de Stela Toma, 1976, București: Editura Academiei.
- CPrav. = Coresi, *Pravila*. Ediție de Gh. Chivu, 1982, în: I. Gheție (coord.), *Texte românești din secolul al XVI-lea*, 1982, București: Editura Academiei, pp. 218-310.

- CS¹ = Cantemir, Dimitrie, *Sistemul sau Întocmirea religiei muhamudane* (1722). Traducere studiu introductiv de Virgil Cândea. Text rus îngrijit de Anca Irina Ionescu, 1978, *Opere complete*, VIII, București: Editura Academiei.
- CS² = *Codex Sturdzanus*. Studiu filologic, studiu lingvistic, ediție de text și indice de cuvinte de Gheorghe Chivu (ed.), 1993, București: Editura Academiei.
- CT = Coresi, *Tetraevanghel*. Florica Dimitrescu, 1963, *Tetraevanghelul tipărit de Coresi. Brașov 1560 – 1561*, comparat cu *Evangheliarul lui Radu de la Mănăstirea. 1574*, București: Editura Academiei.
- CTd. = *Codicele Todorescu*. N. Drăganu, 1914, *Două manuscripte vechi. Codicele Todorescu și Codicele Marțian*, București-Viena-Lepizig, Socec – C. Sfetea – O. Harassowitz.
- CV = *Codicele Voronețean*. Ediție critică, studiu filologic și studiu lingvistic de Mariana Costinescu, 1981, București: Editura Academiei.
- DÎ = *Documente și însemnări românești din secolul al XVI-lea*. Text stabilit și indice de Gh. Chivu, M. Georgescu, M. Ioniță, Al. Mareș, Al. Roman-Moraru, 1979, București: Editura Academiei Române.
- DPar. = *Parimiile preste an*, Iași, 1683. Ediție critică, studiu introductiv, notă asupra ediției, note și glosar de Mădălina Ungureanu, 2012, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- DPV = Dosoftei, *Psaltirea în versuri*. Ediție critică de N. A. Ursu, studiu introductiv de Al. Andriescu, 1979 în: *Opere*, 1, *Versuri*, Editura Minerva.
- DRH = *Documenta Romaniae Historica*, B. Țara Românească, XXI-XXIV, București, 1965-1975.
- DVS = Dosoftei, *Viața și petrecerea svinților*, I. Studiu lingvistic de Laura Manea, 2006, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- EcM = *Economia stupilor*. Ioan Molnar, Acum întâi izvodită de Ion Molnar, 1785 (fotocopii după ms).
- EG = *Gramatica rumânească*, 1757, Dimitrie Eustatievici Brașoveanul. Ediție, studiu introductiv și glosar de N.A. Ursu, 1969, București: Editura Științifică.
- ER = *Evangheliarul de la Războieni*. Ediție de text, studiu filologic și lingvistic de Anca Mihaela Antip, 2014, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
[Teză de doctorat]
- FD = *Floarea darurilor*, Ediție de Alexandra Roman Moraru 1996, în: *Cele mai vechi cărți populare în literatura română*, 1, București: Editura Minerva.

- FT = *Fragmentul Todorescu*. Text stabilit, studiu filologic, studiu lingvistic și indice de Ion Gheție, 1982, București: Editura Academiei.
- Gcond = *Literatura românească de ceremonial. Condica lui Gheorgachi, 1762*. Ediție de D. Simonescu, 1939, București: Fundația Regele Carol I, p. 262–312.
- ÎL = *Îndreptarea legii*, 1652. Ediția 1962, București: Editura Academiei.
- MC = Mihai Moxa, *Cronică univesală*. Ediție critică, însoțită de izvoarea, studiu introductiv, note și indice de G. Mihăilă, București: Editura Minerva.
- MI = *Manuscrisul de la Ieud*. Text stabilit, studiu filologic, studiu de limbă și indice de Mirela Teodorescu și Ion Gheție, 1977, București: Editura Academiei Române.
- PH = *Psaltirea Hurmuzaki* I. Studiu filologic, studiu lingvistic și ediție de Ion Gheție și Mirela Teodorescu, 2005, București: Editura Academiei Române; II. Indice de cuvinte de Rovenă Șenchi, 2005, București: Editura Academiei Române.
- NL = Ion Neculce, *Letopisețul*, în: Ion Neculce, *Letopisețul Țării Moldovei și O samă de cuvinte*. Ediție de I. Iordan, 1959, ediția a II-a, București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă.
- NT = *Noul Testament de la Bălgrad*, 1998, Ediția Alba Iulia, Reîntregirea.
- PO¹ = *Palia de la Orăștie*, I, *Textul*. Ediție de text, studiu filologic de Al. Gafton, Ioan Caproșu, Vasile Arvinte, Sorin Guia, 2007, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- PO² = *Palia de la Orăștie*. Roxana Vieru, 2014, Studiu lingvistic asupra *Paliei de la Orăștie*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- PravL = *Pravila ritorului Lucaci*. Ediție de I. Rizescu, 1971, București: Editura Academiei.
- Prav = *Carte românească de învățătură*. Ediția: *Carte românească de învățătură (1646)*, 1961, București: Editura Academiei.
- PS = *Psaltirea Scheiană*. Ediție de I-A. Candrea, 1916, I. Bianu, *Psaltirea Scheiană comparată cu celelalte psaltiri din secolele al XVI-lea și al XVII-lea*, București. (www.dacoromanica.ro)
- ȘT = *Șapte taine a besearecii, Iași, 1644*. Ediție critică, notă asupra ediției și studiu filologico-lingvistic de I. Mazilu, 2012, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- TS = *Evangheliarul slavo-român de la Sibiu. 1551–1553*. Facsimile. Studiu introductiv filologic de E. Petrovici, studiu introductiv istoric de L. Demény, 1971, București: Editura Academiei.

ULM = Grigore Ureche, *Letopiseșul Țării Moldovei*, Ed. P. P. Panaitescu, 1955, București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă.

VL = *Leavștița Scara raiului de Ioan Scărarul*. Varlaam. Ediție de Oana Panaite, 2007, Iași: Editura Trinitas.

VRC = *Răspunsul împotriva catihismului românesc calvinesc*, Varlaam, în: *Opere*, Ediție critică, studiu filologic de Mirela Teodorescu, 1984, București: Editura Minerva.

Vulg. = *Biblia Vulgata 1760-1761*. Text stabilit de Niculina Iacob și Ioan Chindriș. Versiune online www.dacoromania.ro

B1795 = *Biblia de la 1795*. Glosar de Elena Comușlea, Valentina Șerban, Sabina Teiuș. Versiune online www.dacoromania.ro

II. Dicționare și enciclopedii

BIDU-VRĂNCEANU, Angela et alii, 2005, *Dicționar de științe ale limbii* (DȘL), București: Editura Nemira.

CIORĂNESCU, AL., 2002, *Dicționar etimologic al limbii române* (CDER). Ediție îngrijită și traducere din limba spaniolă de Tudora Șandru Mehedinți și Magdalena Popescu Marin. București: Editura Saeculum I.O.

*** *Dicționarul limbii române* (DLR), 2010. Ediție anastatică după *Dicționarul limbii române* (DA) și *Dicționarul limbii române* (DLR), Tomul VI, F-I/Î, București: Editura Academiei Române.

*** *Dicționar latin-român*, 2007, București: Editura Didactică și Pedagogică.

ERNOUT, Alfred; MEILLET, Antoine, 2002, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire de mots*, (DELL), Imprimerie D. Guéniot, Langres – Saints Geosme.

Glosar de Elena Comușlea, Valentina Șerban, Sabina Teiuș. Versiune online www.dacoromania.ro

*** *Le Petit Robert*, 1992. Rédaction dirigée par A Rey et J. Rey-Debove, Le Robert, Paris.

MIHĂILĂ, G., 1974, *Dicționar al limbii române vechi – sfârșitul secolului al X-lea începutul secolului al XVI-lea*, București: Editura Enciclopedică Română.

SALA, Marius (coord.), 1989, *Enciclopedia limbilor romanice*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.

III. Articole, studii, istorii, tratate de specialitate

- AMIOT, Dany, 2004, « Préfixes ou prépositions? Le cas de *sur-*, *sans-*, *contre* et les autres », in : Corbin D., P. Corbin & M. Temple (eds.) *La formation des mots: horizons actuels*, Lexique, 16, pp. 67-83.
- AMIOT, Dany, 2005, « Between compounding and derivation: Elements of word formation corresponding to prepositions », in: W. U. Dressler, R. Dieter & F. Rainer (eds.), *Morphology and its Demarcations*, Vienna: John Benjamins, pp. 183-195.
- AMIOT, Dany, 2006, « Prépositions et préfixes », in : *Modèles linguistiques. Philologie linguistique et diachronie* (domaine anglais), Tome XVII-1, vol. 53, Toulon : Edition de Dauphins.
- ANGHELESCU, Nadia, 2006, „Metafore conceptuale comune: inima”, în: *Antic și modern. In honorem Luciae Wald*, București, pp. 1-9.
- ARONOFF, Mark, 1976, *Word Formation in Generative Grammar*, Cambridge: Mit Press.
- ASCOMBRE, Jean-Claude, 1979, « Délocutivité benenistienne, délocutivité généralisée et performativité », in : *Langue Française*, 42, pp. 69-84.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe, 1999, *Contraria latina. Contraria romanica. Sistemul antonimelor în limba latină și reflexele sale în limbile romanice*, București: Editura All.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe; BÂRLEA, Roxana-Magdalena, 2000, *Lexic românesc de origine franceză*, Târgoviște: Editura Bibliotheca.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2013, *Limba română contemporană. Fonetică și fonologie, ortografie, ortoepie și punctuație, vocabular*, Ediția a II-a, revăzută, București: Editura Muzeul Literaturii Române.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2014, „Theos zelotēs în versiunile veterotestamentare românești”, în: Ana-Cristina Halichias/Theodor Georgescu (coord.), *Sapientia et Scientia. In honorem Luciae Wald*, București, pp. 46-68.
- BEGIONI, L., 2012, « Aktionsart et aspect verbal en français et en italien », in: *L'aspect dans les langues naturelles: approche comparative*, RENNES-FRA: Presses Universitaires de Rennes PUR, pp. 9-37.
- BENVENISTE, Émile, 1966, 1966, *Problèmes de linguistique générale*, I, Paris: Edition Gallimard.
- BOOIJ, Geert, 2005, « Compounding and derivation: evidence for Construction Morphology », in: Wolfgang U. Dressler, Dieter Kastovsky, Oskar E. Pfeiffer, and Franz Rainer

- (eds.), *Morphology and its Demarcations*, Amsterdam/ Philadelphia, John Benjamins, pp. 109-132.
- CÂMPEANU, Eugen, 1975, *Substantivul. Studiu stilistic*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- CHIVU, Gheorghe, 2000, *Limba română de la primele texte până la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Variante stilistice*, București: Editura Univers Enciclopedic.
- CHIVU, Gheorghe, 2010, „Psaltirea – de la literă la spiritul textului sacru. Considerații asupra unui manuscris moldovenesc de la mijlocul secolului al XVII-lea”, în: *Limba română*, nr. 1-2, anul XX, pp. 196-202.
- CHIVU, Gheorghe, 2012, „Scrisul religios, componentă definitorie a culturii vechi românești”, în: *DACOROMANIA*, serie nouă, XVII, nr. 1, Cluj-Napoca, pp. 54–67.
- CHIVU, Gheorghe; GHEȚIE, Ion (coord.), 2000, *Contribuții la istoria limbii române literare. Secolul al XVIII-lea (1688-1780)*, Cluj-Napoca: Clusium.
- COMRIE, Bernard, 1976, *Aspect: an introduction to the study of verbal aspect and related problems*, Cambridge: Cambridge University Press.
- CONSTANTIN, Marinușa, 2013, „Prefixarea delocutivă în texte vechi românești”, în: *Studii de lingvistică*, Petre Gheorghe Bârlea, Domnița Tomescu (coord.), București: Editura Universitară.
- CONSTANTIN, Marinușa, 2014, „La relation Latin-Roumain dans l'évolution des mots dérivés avec le préfixe *În-*”, în: DICE, Petre Gheorghe Bârlea (coord.), 2014, tome 11/2, București: Editura Muzeul Literaturii Române.
- CORBIN, Danielle, 1987, *Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique*, vol I-II, Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- CORBIN, D., 1989, „Form, Structure and Meaning of Constructed Words in an Associative and Stratified Lexical Component”, in: Geert Booij, Jaap van Marle (eds.) *Yearbook of Morphology 2*, Dordrecht: Foris Publications, pp. 31-54.
- CORBIN, Danielle, 1990, „L'Associativité et stratification dans la Représentation des Mots contruits”, in: W. V. Dressler (eds.): *Contemporary Morphology*, Berlin: Mouton de Gruyter, pp. 43-59.
- CORBIN, Danielle, 1976, « Le statut des exceptions dans le lexique », in : *Langue française*, n^o, 30, pp. 90-110.
- CORBIN, Danielle, 1985, « Les bases non autonomes en français ou comment intégrer l'exception dans un modèle lexical », in : *Langue française*, n^o, 66, pp. 54-76.

- CORBIN, Danielle, 1999, « Pour une théorie sémantique de la catégorisation affixale, in : *Faits de langue*, n° 14, pp. 65-77.
- CORNULIER, B., 1976, „La notion de dérivation délocutive”, in : *Revue de linguistique romane*, 40, pp. 116-143.
- COSERIU, Eugenio, 1956, *La creación metafórica en el lenguaje*, Montevideo, Universidad de la República: Facultad de Humanidades y Ciencias, Instituto de Filología - Departamento de Lingüística.
- COSERIU, Eugenio, 1997, *Sincronie, diacronie și istorie*. Versiune în limba română de Nicolae Saramandu, București: Editura Enciclopedică.
- COSERIU, Eugenio, 1981, „Les procédés sémantiques dans la formation des mots”, in: *Cahiers de Ferdinand de Saussure*, 35, Genève: Librairie Droz, pp. 3-16.
- COTEANU, Ion, 1961, *Româna literară și problemele ei principale*, București: Științifică și Enciclopedică.
- COTEANU, Ion, 1973, *Stilistica funcțională a limbii române – stil, stilistică, limbaj*, București: Editura Academiei.
- COTEANU, Ion, 1981, *Structura și evoluția limbii române (de la origini până la 1860)*, București: Editura Academiei Române.
- COTEANU, ION; BIDU-VRĂNCEANU, Angela; FORĂSCU, Narcisa, 1985, *Limba română contemporană. Vocabularul*, Ediție revizuită și adăugită, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- DAL, Georgette, 2004, *Vers une morphologie de l'évidence: d'une morphologie de l'input à une morphologie de l'output*, Université de Lille 3.
- DAYNOVSKA, Denitsa, 2008, *Analyse de quelques préverbes et prépositions français et bulgares dans une perspective cognitive et formelle*, Université Paris IV Sorbonne/Université de Sofia «St. Clément d'Ohrid » [Teză de doctorat].
- DENSUSIANU, Ov. 1961, *Istoria limbii române. Originile*, vol. I, Ediție îngrijită de J. Byck, București: Editura Științifică.
- DENSUSIANU, Ov. 1961, *Istoria limbii române. Secolul al XVI-lea*, vol. al II-lea, Ediție îngrijită de J. Byck, București: Editura Științifică.
- DIMITRESCU, Florica, 1994, *Dinamica lexicului românesc – ieri și azi –*, București: Editura Logos.
- DRAGOMIR, Camelia, 2002, „Noțiunea de cvasi-predicație și rolul ei în clasificarea verbelor”, în: *Ovidius University Annals of Philology*, XIII, pp. 101-114.

- DRINCUI, Sergiu, 1975, „Derivarea cu prefixe”, în: *Probleme de limbă și stil*, Timișoara: Editura Facla.
- EVSEEV, Ivan, 1974, *Semantica verbului*, Timișoara: Editura Facla.
- FISCHER, I., 1985, *Latina dunăreană. Introducere în istoria limbii române*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- FONTANIER, Pierre, 1977, *Figurile limbajului*. Traducere, prefață și note de Antonia Constantinescu, București: Editura Univers.
- FRÂNCU, Constantin, 2009, *Gramatica limbii române vechi (1521-1780)*, Iași: Casa Editorială Demiurg.
- GAFTON, Alexandru, 2001, *Evoluția limbii române prin traduceri biblice din secolul al XVI-lea*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- GAFTON, Al., 2007, *După Luther. Edificarea normei literare românești prin traduceri biblice*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- GAFTON, Al., 2008, „Relația dintre sursele traducerilor biblice și concepția de la baza acestora”, în: *Perspective ale textului și discursului religios*, Iași, 2008, pp. 125–134.
- GAFTON, Al., 2010, „La traduction en tant que lettre et la glose en tant qu’esprit”, în: *Perspective ale textului și discursului religios*, Iași, 2010, pp. 7-16.
- GAFTON, Al., 2012, *De la traducere la norma literară*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- GAFTON, Alexandru, 2012, *De la traducere la norma literară. Contribuția traducerii textului biblic la constituirea vechii norme literare*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- GĂITĂNARU, Ștefan, 1993, *Numeralul în limba română. Studiu descriptiv și istoric*, Pitești: Editura Calende.
- GHEȚIE, Ion, 1975, *Baza dialectală a românei literare*, București: Editura Academiei.
- GHEȚIE, Ion, 1982, *Introducere în studiul limbii române literare*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- GHEȚIE, Ion; MAREȘ, Al., 1985, *Originile scrisului în limba română*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- GHEȚIE, Ion (coord.), 1997, *Istoria limbii române literare. Epoca veche (1532-1780)*, București: Editura Academiei Române.
- GRAUR, Al., 1960, *Studii de lingvistică*, București: Editura Academiei.
- GRAUR, Al.; AVRAM, Mioara, 1978, *Formarea cuvintelor în limba română (FCLR)*, vol. II. *Prefixele*, București: Editura Academiei Române.

- *** *Gramatica limbii române*, 2005, vol. I. *Cuvântul*, București: Editura Academiei Române.
- *** *Gramatica de bază a limbii române*, 2010, București: Editura Academiei.
- GRÉA, Phillippe, 2001, *La théorie de l'intégration conceptuelle appliquée de la métaphore et la métaphore fillé*, Paris X: Université de Nanterre.
- GRADY, Joe, 1999, The «Conduit Metaphor» Revisited: a Reassessment of Metaphors for Communication”, in: *Conceptual Structure, Discourse, and Language*, Stanford: CSLI.
- Grupul μ , 1974, *Retorică generală*. Traducere și note de Antonia Constantinescu și Ioana Littera, București: Editura Univers.
- HALLE, Morris, 1973, „Prolegomena to a theory of word formation”, in: *Linguistic Inquiry*, 4, 1973, pp. 3-16.
- HEYNA, Franziska, 2014, „Modélisation sémantique des verbes *enXer* à base substantivale”, în: *Cognitive Studies*, n° 41, pp. 149-171.
- IACOBINI, Claudio; SCALISE, Sergio, 2008, « Contraintes sur la catégorie de la base et de l'output dans la dérivation », in: B. Fradin (éd.), *La raison morphologique. Hommage à la mémoire de Danielle Corbin*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins, pp. 93-112.
- IORGU, Iordan, 1954, *Limba română contemporană*, București: Editura Academiei.
- IODAN, Iorgu, 1975, *Stilistica limbii române*, București: Editura Științifică.
- ISTRATE, G., 1981, *Originea limbii române literare*, Iași: Editura Junimea.
- JACKENDOFF, Ray, 2010, *Meaning and the Lexicon: The Parallel Architecture 1975-2010*, Oxford: University Press.
- JACQUES, Guillaume, 2012, „From denominal derivation to Incorporation”, în: *Lingua, Elsevier*, nr. 122, pp. 1207-1231.
- KHAMARI, Ichraf, 2004, „En préfixe et en préposition: une seule forme, une seule sens?”, in: *Linx*, 2004, n° 50, Département de Sciences du langage, Université Paris Ouest.
- LAKOFF, George; JOHNSON, Michael, 1980, *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
- LIEBER, Rochelle, 2004, *Morphological and Lexical Semantics*, Cambridge.
- MANEA HOANCĂ, Dana, 1994, „Considérations sur les verbes eventifs roumains”, în: *Analele Universității Constanța. Studia in honorem Eugen Coșeriu*, Tomul V, 1995, Constanța: Tipografia Universității „Ovidius”, pp. 220-231.
- MANEA, Dana, 2014, „Metafora și metonimia”, în: *In memoriam Ion Coteanu*, Gh. Chivu, Oana Uță Bărbulescu (ed.), București: Editura Academiei, pp. 241-248.

- MAZNIC, Silvia, 2004, „Aspecte ale dinamicii verbelor eventive ocazionale”, în: *Limba română*, nr. 10, XIV, pp. 31-136.
- MAZNIC, Silvia, 2013, „Analiza semantică a verbelor eventive”, în: *Philologia*, nr. 5-6, Academia de Științe a Moldovei: Institutul de Filologie, pp. 131-138.
- McINTERY, Andrew, 2002, „Idiosyncrasy in particle verbs”, in: Dehé *et alii*, *Verb particle explorations*. Berlin: Mouton de Gruyter, pp. 97-118.
- McINTERY, Andrew, 2015, „Denominal Verbs: An overview”, în: Peter Müller *et alii*, *Word-Formation: An International Handbook of the Language of Europe*, Mouton: DE GRUYTER, pp. 1406-1418.
- MIHĂILĂ, G., 1972, „Observații asupra Manuscrisului slavo-român al Popii Bratul (1559-1560)”, în: *Studii de limbă literară și filologie* (SLLF), vol. al II-lea, București: Editura Academiei.
- MIHĂILĂ, G., 2010, *Contribuții la studiul cuvintelor de origine autohtonă în limba română*, București: Editura Academiei Române.
- MOROIANU, Cristian, 2005, *Dublete și triplete etimologice*, București: Editura Universității din București.
- MOROIANU, Cristian, 2007, „Structură, proces și substituție în mecanismul derivării”, în: Gabriela Pană Dindelegan (coord.), *Limba română – stadiul actual al cercetării. Actele celui de-al VI-lea Colocviu al Catedrei de limba română*, București: Editura Universității din București, 2007, p. 685-694.
- MUNTEANU, Eugen, 2008, *Lexicologie biblică românească*, București: Editura Humanitas.
- MUNTEANU, Șt.; ȚĂRA, V.D., 1978, *Istoria limbii române literare – Privire generală*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- MURARU, Adrian, 2013, „Două ipostaze ale libertății traducătorului biblic: sinonimizare și *pia interpretatio*. Studiu de caz: vechile traduceri românești ale cărților 1 și 2 Regi (Ms. 45 și Biblia de la 1688)”, în: *Perspective asupra discursului religios*, 2013, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan-Cuza”, 2013, pp. 103-110.
- PANAITE, Oana, 2006, „Lexicul operei lui Varlaam. Sinonimia. Formarea cuvintelor”, în: AUI, secțiunea a III-a, Lingvistică, tomul LII, 2006, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, pp. 103-110.
- PINAULT, Jean-George, 1995, « Le problème du préverbe en indo-européen », in: André Rousseau (coord.), *Les préverbes dans les langues d'Europe. Introduction l'étude de la préverbation*, Lille: Presses Universitaires du Septentrion (Collection UL3,

- coordonnée par le Conseil Scientifique de l'Université Charles-de-Gaulle – Lille III), 1995, p. 35-59.
- POPA, Elena-Cristina, 2007, *Studiu lingvistic asupra cărții Faptele apostolilor din Bibliade la București (1688) în comparație cu Noul Testament de la Bălgrad (1648) și cu Biblia de la Blaj (1795)*, Iași: Casa Editorială Demiurg.
- POPESCU-MARIN, Magdalena (coord.), 2007, *Formarea cuvintelor în limba română din secolele al XVI-al XVIII-lea*, București: Editura Academiei.
- QUINTILIAN, 1974, *Arta oratorică*. Traducere de Maria Hetco, vol. I-III, București: Editura Minerva.
- REDDY, M., 1993, „The conduit metaphor: a case of frame conflict in our language about language”, in: *Metaphor and Thought*, A. Ortony (ed.), Cambridge: Cambridge University Press, pp. 164-201.
- REINHEIMER-RÎPEANU, Sanda, 1974, *Les dérives parasynthetiques dans les langue romanes (roumain, italien, français, espagnol)*, Paris: Mouton.
- ROSETTI, Al. (coord.), 1965, *Istoria limbii române. Limba latină*, Vol. I, București: Editura Academiei.
- ROSETTI, Al.; CAZACU, Boris; ONU, Liviu, 1971, *Istoria limbii române literare*, Ediția a II-a, București: Editura Minerva.
- ROSETTI, Al., 1986, *Istoria limbii române, de la origini până la începutul secolului al XVII-lea*, Ediție definitivă, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- ROUSSEAU, André (coord.), 1995, *Les préverbes dans les langues d'Europe. Introduction à l'analyse de preverbation*, Lille: Presses Universitaires du Septentrion, Collection UL3, coordonnée par le Conseil Scientifique de l'Université Charles de Gaulle-Lille III.
- SCURTU, Vasile, 1966, *Termeni de înrudire în limba română*, București: Editura Academiei Române.
- SLAVE, 1991, *Metafora în limba română. Comentarii și aplicații*, București: Editura Științifică.
- STANCIU-ISTRATE, Mariana, 2006, *Calcul lingvistic în limba română (cu specială referire la scrierile beletristice din secolul al XIX-lea)*, București: Editura Academiei Române.
- TOMOIOAGĂ, Maria-Alexandrina, „La métaphore dans l'activité de parler”, în: UBB, Philologia, LVIII, 2013, nr. 2, pp. 201–214.

- TUȚESCU, Mariana, 2007, „Conceptul de delocutivitate”, în: *Emile Benveniste – 30 de ani de la dispariție*.
- http://ebooks.unibuc.ro/filologie/cunita/benveniste2006tutescu-velicu_text_mar2007.pdf
- Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română (SMFC), vol. I (1959), vol. al II-lea (1960), vol. al V-lea (1969), vol. al VI-lea (1972), București: Editura Academiei.
- UNGUREANU, Mădălina, 2013, „Aspecte ale traducerii la Dosoftei”, în: *Perspective ale textului și discursului religios*, Iași: Editura „Alexandru Ioan Cuza”.
- UȘURELU, Camelia, 2005, *Categoria factitivului în limba română*, București: Editura Universității din București.
- UȘURELU, Camelia, 2011, *Observații asupra instrumentalului în limba română*, Universitatea din București.
- VAN DER JOHAN, Auwera, 1995, „Terminologie, démarche comparative et limitations”, în: André Rousseau (coord.), *Les préverbes dans les langues d'Europe. Introduction à l'étude de la préverbation*, Lille: Presses Universitaires du Septentrion, 1995, Collection UL3, coordonnée par le Conseil Scientifique de l'Université Charles de Gaulle-Lille III, pp. 77-95.
- VAN GOETHEM, Kristel, 2009, *L'emploi préverbal des prépositions en français. Typologie et grammaticalisation*. Duculot: De Boeck.
- VASILIU, Laura, 1959, „Derivarea cu sufixe și prefixe în Cartea cu învățătură a diaconului Coresi din 1581”, în: SMFC, I, 1959, București: Editura Academiei, pp. 221–260.
- ZAFIU, Rodica, 2001, *Diversitate stilistică în româna actuală*, București: Editura Universității din București.
- ZAFIU, Rodica, „Păcatele limbii: îmbucurat, înmuărat...”, în: *România literară*, nr. 41. (15.10.2003- 21.10.2003), București.
- ZAMFIR, Dana-Mihaela, 2005, *Morfologia verbului în dacoromâna veche (secolele al XVI-lea – al XVII-lea)*, I, București: Editura Academiei.
- ZAMFIR, Dana-Mihaela, 2007, *Morfologia verbului în dacoromâna veche (secolele al XVI-lea – al XVII-lea)*, II, București: Editura Academiei.